



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29 04 2021 р.

м. Київ

№ 483

Про реалізацію інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на травень 2021 - листопад 2027 роки

Відповідно до пунктів 7 і 8 Розділу I, пунктів 5, 7-11 Розділу II Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2017 року № 994), з метою реалізації абзацу 2 частини першої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, з урахуванням пункту 1 наказу Міністерства освіти і науки від 06.08.2014 року № 905 «Про завершення дослідно-експериментальної роботи за науково-педагогічним проектом «Росток» у початковій школі та впровадження педагогічної технології «Росток» у загальноосвітніх навчальних закладах», на підставі висновку науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України від 08.04.2021 року (протокол № 2) з метою подальшого впровадження педагогічної технології «Росток» в освітній процес закладів загальної середньої освіти

НАКАЗУЮ:

1. Розпочати реалізацію інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Росток», на травень 2021 - листопад 2027 роки (далі – Проект) для продовження впровадження в практику педагогічної технології «Росток», розробленої за результатами проведення у 2009-2014 роках дослідно-експериментальної роботи за науково-педагогічним проектом «Росток» у початковій школі та впровадження педагогічної технології «Росток»

у закладах загальної середньої освіти.

2. Затвердити як такі, що додаються:

заявку на реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Росток», на травень 2021 - листопад 2027 роки;

програму реалізації інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Росток», на травень 2021 - листопад 2027 роки;

типові навчальні плани для 1-4 та 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за педагогічно технологією «Росток», (додатки 2-5);

пояснювальну записку до типових навчальних планів закладів загальної середньої, які працюють за інноваційно-освітнім проєктом «Росток» (додаток 1).

3. Встановити, що типові навчальні плани для 1-4 та 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за педагогічно технологією «Росток», затверджені пунктом 2 цього наказу, впроваджуються з 2021/2022 навчального року.

4. Науковому керівнику Проєкту надавати науково-методичній комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (далі-Комісії) звіти про виконання кожного етапу Проєкту, а звіт про його завершення подати до Міністерства освіти і науки України.

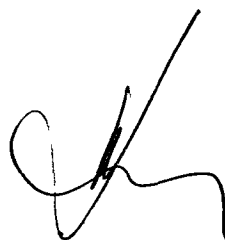
5. Комісії здійснювати експертизу виконання програми кожного етапу реалізації Проєкту, а після закінчення реалізації Проєкту підготувати і подати до Міністерства освіти і науки України висновки про результати реалізації Проєкту.

6. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Баженков Є.) надавати організаційну та науково-методичну допомогу педагогічним колективам закладів загальної середньої освіти, які є учасниками Проєкту.

7. Департаментам (управлінням) освіти і науки обласних (Київської міської) державних адміністрацій разом із закладами післядипломної педагогічної освіти сприяти педагогічним колективам закладів загальної середньої освіти, які є учасниками Проєкту, у забезпеченні необхідних умов для організації та реалізації Проєкту.

8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рогову В.

Міністр



Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
29.04.2021 № 483

ЗАЯВКА

на реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня
за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в
умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»
на базі закладів загальної середньої освіти, які працюють за інноваційним
освітнім проєктом «Росток»
на травень 2021 – листопад 2027 роки

Актуальність дослідження. В процесі розвитку суспільства виникають складні комплексні проблеми: соціально-політичні, економічні, технічні, екологічні. Їх вирішення потребує цілісного інтегрованого розуміння, залучення та поєднання потенціалу різних напрямів людської діяльності, зосередження зусиль спеціалістів водночас декількох галузей науки. Тому одним з пріоритетів у час творення Нової української школи в контексті сучасного розвитку освіти України є стратегія прискореного, випереджувального інноваційного розвитку освіти і науки: повинні забезпечуватися умови для розвитку, самоствердження і самореалізації особистості протягом життя.

Досвід та успіхи найбільш розвинених країн світу у галузі науки, виробництва, розвитку нових технологій свідчать про необхідність перебудови системи освіти у напрямку створення умов для кожної особистості, яка має вільно проявляти свої здібності, розвиватися відповідно до своїх нахилів. Перед сучасною школою постало завдання максимального розкриття і розвитку потенціалу такої особистості, формування прагнення її до самовдосконалення та самовизначення.

Стратегічний напрям розвитку освіти – зробити її конкурентноздатною серед систем освіт європейських країн і обумовлює актуальність проблеми, диктує необхідність переходу від традиційних репродуктивних освітніх технологій до інтенсивних, інноваційних, які

формують особистість дитини креативного типу, яка спроможна самостійно оволодівати знаннями, уміннями, виявляти творчу діяльність.

Освіта все більше набуває інноваційного характеру. Тому інноваційна стратегія стає основою реалізації різних форм діяльності у різноманітних закладах загальної середньої освіти.

Реформування сучасної освітньої галузі спирається на такі глобальні процеси, як її гуманізація, екологізація освіти, впровадження нових технологій навчання та виховання, розвивальних технологій, нових освітніх моделей освіти. Всі ці процеси, мають інтеграційний характер, адже, по-перше, суб'єктом вони мають цілісну людську особистість, а по-друге, об'єктами впливу цих процесів - є навчання і виховання. Згідно змісту Державного стандарту базової середньої освіти, навчання і виховання нероздільні, що полягає в їх органічному поєднанні (інтеграції), підпорядкуванні змісту навчання і виховання формуванню цілісної та всебічно розвиненої особистості. Тобто навчання і виховання повинні являти собою гармонійну цілісну, тобто інтегровану систему.

Нові вимоги суспільства, пов'язані із необхідністю формування особистості, яка зможе самореалізуватись у сучасному світі, обумовлюють необхідність виявлення теоретико-методологічних і методичних засад нового змісту освіти, що і обумовлює **актуальність досліджень** в межах інноваційного освітнього проєкту "Росток".

У процесі модернізації освіти значне місце займають інтеграційні процеси. Теоретичний аналіз показав, що до інтеграційних процесів можна віднести, зокрема, екологізацію освіти. Цей напрям обумовлений гострою необхідністю вирішення глибоких екологічних проблем: збереження природних ресурсів країни, гострі проблеми народонаселення; утилізація відходів виробництв, охорона навколишнього середовища. В цих та інших процесах поєднання (інтеграції) зусиль багатьох галузей науки і виробництва є необхідною умовою.

Отже, актуальність дослідження зумовила його тему: «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти на 2021 – 2027 роки (далі - Проєкт).

Педагогічна технологія „Росток” орієнтується на принципи пріоритету розвивального навчання та виховання. Розвивальне навчання є необхідною умовою гуманізації освіти. Гуманізація передбачає рішучий поворот освіти до особистості учня, забезпечення максимально сприятливих умов для виявлення та розвитку його задатків та здібностей на основі прийняття його особистісних цілей та запитів.

Засновники теорії розвивального навчання прийшли до висновку про пряму взаємозалежність процесу розвитку дитини і освітнього процесу. Л.С. Виготський писав: „Педагогіка повинна орієнтуватися не на вчорашній, а на завтрашній день дитячого розвитку, тільки тоді вона зможе визвати до життя ті процеси розвитку, які зараз лежать у зоні найближчого розвитку”.

Тобто, під впливом навчання та виховання, конкретних умов освітнього процесу формуються здібності, яких у дитини ще не було.

Розвивальний характер навчальної діяльності, що пропонує Проєкт, пов'язаний із тим, що діяльність дитини будується перш за все шляхом сходження від абстрактного до конкретного, від загального до часткового. Діяльнісний підхід дає змогу організувати творчу діяльність учнів в межах кожного навчального предмету, інтегруючи їх в цілісну систему: спостереження, досліді, самостійний пошук інформації; спеціальні вправи на розвиток уяви та літературної творчості (складання невеликих казок, оповідань про навколишній світ, поетичні вправи, інші вправи з розвитку мовлення); вправи з моделювання, конструювання об'єктів та явищ навколишнього світу. Такий діяльнісний підхід у навчанні та вихованні тісно пов'язаний із принципом інтеграції.

У Проєкті принцип інтеграції використовується і як загальний принцип всього проекту (у його змістосній частині, і у методах), і у курсі

„Навколишній світ”, на основі якого в учнів формується цілісна картина світу. Інтегрований зміст викликає необхідність інтеграції методів та технологій навчання та виховання, де враховуються гармонійне поєднання методів, направлених водночас на розвиток правої і лівої півкуль головного мозку, органів чуття, емоцій, тобто будується цілісна методика.

В методику навчання за Проектом органічно вплетено заняття мистецтвом: живопис, ліплення, музику, поезію, драматизацію, читання, елементи трудового навчання, що також сприяє розвитку обдарованості у дітей (на це вказували великі педагоги: Песталоцці, К. Ушинський, В. Сухомлинський).

Саме в дитинстві слід приділити увагу таланту дитини. Тому необхідно вчасно виявити здібності у дитини, допомогти їй пізнати себе, скласти програму свого розвитку на більш чи менш віддалену перспективу.

Тому особливої актуальності набуває проблема розробки, створення та впровадження розвивальних освітніх програм.

Одним з варіантів таких освітніх програм, а разом з тим і педагогічних технологій є „Росток”, де передбачено створення необхідних умов для всебічного розвитку творчого потенціалу учнів.

Таким чином, проблема теоретичного і експериментального обґрунтування інтеграції навчання і виховання через створення нового навчально-методичного забезпечення на засадах діяльнісного підходу є актуальною.

Проблема дослідження складається в формулюванні і теоретичному та експериментальному обґрунтуванні впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток», на засадах інтеграції знань учнів у педагогічному процесі сучасної школи і діяльнісного підходу, виявлення конкретних шляхів їхньої реалізації з метою вдосконалення педагогічного процесу у відповідності з сучасними суспільними, науковими і психолого-педагогічними вимогами до освіти України.

Метою дослідження є створення необхідних соціальних, психологічних, педагогічних умов для всебічного розвитку дитини, становлення духовної, культурної особистості громадянина України і європейської спільноти на основі гуманізації, інтеграції, екологізації змісту освіти, що вимагає зосередження уваги на гармонійному розвитку учнів, формуванні у них цілісної картини світу та уявлень про місце людини в світі як невід'ємної частини природи, формуванні загальнолюдських цінностей в гармонії з національним самоусвідомленням, розвитку основних здібностей, відповідних віку учня; виявлення позитивного впливу інтегративного-діяльнісного підходу на розкриття та розвиток обдарованості дитини в ході освітнього процесу, спроектованого на принципах педагогічної технології Проєкту „Росток”.

Об'єкт дослідження: освітній процес, побудований на засадах інтегративно-діяльнісного підходу до організації навчання і виховання в межах інноваційного освітнього проєкту „Росток”.

Предмет дослідження: зміст навчання у новій українській школі, а також методи і технології формування ключових та предметних компетентностей, підвищення якості знань та ефективності розвитку різних видів діяльності учнів на засадах інтегративно-діяльнісного підходу до впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток».

В результаті аналізу наукової, науково-методичної, навчальної літератури, навчальних планів, програм, підручників, результатів попередніх соціологічних та емпіричних досліджень була сформульована гіпотеза:

якщо в освітньому процесі сучасної школи буде забезпечена відповідність цілей і завдань інтеграції знань учнів особистісному розвитку кожного учня; відповідність змісту і методів навчання поставленим цілям, а застосовані методи і педагогічні технології реалізуються у відповідності з науково обґрунтованими: місцем, роллю, умовами, рівнями, формами і видами інтеграції навчання та виховання учнів на засадах діяльнісного підходу, то це сприятиме єдності і цілісності процесу навчання з урахуванням

в його змісті внутрішньо- і між предметних зв'язків, вирішенню проблеми безперервності навчання між початковою і базовою школою; дозволить ефективніше реалізувати зв'язок навчання з реальним життям, відобразивши в змісті навчання сучасні тенденції інтеграції різних галузей людської діяльності, які поширюються в науці і в суспільстві; дасть змогу, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів, привести зміст, методи і структуру процесу навчання в сучасній школі у більш адекватну відповідність із сенситивними періодами загального розвитку дітей, а також сучасними вимогами до освіти, ефективно формувати ключові та предметні компетентності учнів, підвищувати якість знань, ефективність розвитку різних видів діяльності учнів та їх особистості в цілому.

На основі визначеної мети та висунутої гіпотези розроблено і обґрунтовано наступні завдання:

Виявлення шляхів формування і побудови змістових та структурних моделей сучасних закладів загальної середньої освіти на засадах інтеграції, гуманізації та екологізації педагогічного процесу;

Наукові дослідження та реалізація в змісті освіти принципів гуманізації, інтегративно-діяльнісного підходу, розвивального навчання до впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток».

Визначення структури, змісту та динаміки реалізації програми Проєкту;

Пошук та обґрунтування інтегруючих засад для створення цілісної системи предметів у початковій та базовій школі в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на базі закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.

Апробація робочого навчального плану та програм окремих навчальних предметів так, щоб вони складали цілісну, інтегровану, розвивальну систему;

Впровадження існуючих педагогічних технологій, які відповідають принципам та змісту програми.

Розробка та апробація методичних рекомендацій для вчителів, які упроваджують новизну змісту та технології навчання за Проєктом.

Підготовка та перепідготовка фахівців у відповідності до потреб реалізації педагогічної технології «Росток» -учасників Проєкту.

Розробка комплексного моніторингу основних напрямів впровадження Проєкту;.

Нормативно-правова та теоретико-методологічна основа Проєкту:

Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про інноваційну діяльність»; Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898; Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 р. № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 р. за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2017 р. № 994); Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р) та інші нормативні документи;

праці педагогів В. Бондара, І. Лернера, М. Махмутова, О. Савченко щодо вивчення методів та умов формування творчих здібностей учнів і вчителів;

філософські та психолого-педагогічні праці про особистість як суб'єкт життєдіяльності та розвитку (І. Бех, О. Киричук, С. Подмазін);

праці Л. Виготського, дослідження Д. Ельконіна, Т. Гальперіна,

В. Давидова як основа теорії розвивального навчання та творчої діяльності дитини;

роботи педагогів Н.Настенко, О. Антонової щодо проблеми роботи з обдарованими дітьми;

методики психологів В. Маккінзі, П. Торенса, С. Римма, Гарднера для виявлення рівня інтелектуальних, креативних здібностей дітей.

Науково-педагогічні принципи, на основі яких здійснюється впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток»,

узгоджуються із загальними педагогічними принципами та віддзеркалюють сучасний рівень розвитку та напрями становлення нової освіти в Україні:

принцип особистісного підходу до учня, вчителя, батьків потребує розглядати кожну людину як неповторну унікальну особистість, постійно розкривати і підкреслювати її досягнення в освітньому процесі;

принцип системності освіти забезпечує цілісність освіти як єдиного взаємопов'язаного комплексу гуманітарних, природничих, технічних і суспільних наук;

принцип екологізації освіти полягає у необхідності побудови змісту освіти, спрямованого на формування уявлень учнів про взаємозв'язки процесів і явищ у природі, про її об'єктивну й універсальну цінність, місце людини в природі;

принцип пріоритету розвивального навчання та виховання стверджує безпосередній вплив навчання, виховання на розвиток дитини та формування у неї нових здібностей, сприяє усвідомленню того, що знання та вміння, які закладаються в зміст освіти - це не тільки мета, але і засіб розвитку сприйняття, мислення, пам'яті, емоцій, уваги, уяви особистості;

принцип пріоритету творчої діяльності обумовлює необхідність створення технологій, методик навчання і виховання, побудованих на діяльнісному, творчому підході, які активізують пошукову активність і створюють максимальні умови для творчої діяльності учнів;

принцип додатковості в Проєкті вимагає, щоб нові методики, технології, навчально-методичне забезпечення, які створюються, були взаємодоповнювані, щоб ідейно та методично складали єдиний навчальний комплекс, який поєднує гуманітарний, природний, технічний, художньо-естетичний аспекти сприйняття навколишнього світу;

принцип інтеграції поєднує всі попередні принципи з метою створення цілісної освітньої системи, відображає глибокий взаємозв'язок гуманітарних, природничих, екологічних, загальнолюдських, національних, моральних аспектів розвитку, навчання та виховання дітей, передбачає реалізацію

багаторівневої інтеграції змісту, технологій та методів освіти у комплексній Програмі впровадження Проєкту.

Для вирішення завдань дослідження використовуються **загальнонаукові методи:**

використання загальнонаукових методів теоретичного та емпіричного дослідження:

теоретичний і порівняльний аналіз документів, нормативно-правових актів, матеріалів з питань реформування системи освіти;

педагогічний аналіз публікацій (монографії, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій, посібники тощо);

спостереження за функціонуванням структурних систем закладів та реалізацією різних форм освітнього процесу, моніторинг, анкетування, тестування дітей та підлітків, вчителів, батьків;

створення та апробація технологій інтегративно - діяльнісного підходу та особистісно-орієнтованого виховання і навчання.

Основний метод дослідження - **комплексний експеримент.**

База дослідження – Базою дослідження є заклади загальної середньої освіти, які добровільно обрали для здійснення освітнього процесу впровадження педагогічної технології «Росток» за рішенням педагогічних рад, що відповідає Закону України «Про повну загальну середню освіту» (Розділ V стаття 40. п.3), та не потребує додаткових дозвілевих документів від державних органів управління освітою.

Наукова новизна:

Апробація навчально-методичного забезпечення педагогічної технології "Росток"

Упровадження інтегративно - діяльнісного підходу до навчання учнів та інноваційних педагогічних технологій.

Теоретична значимість полягає у формуванні цілісного уявлення про шляхи і методи створення ефективної моделі розвивального навчання за педагогічною технологією "Росток"; у виявленні провідних ідей, теоретичних

та організаційно-методичних засад створення розвивального соціокультурного простоту життєдіяльності закладу загальної середньої освіти.

Практична значимість дослідження полягатиме в тому, що отримані результати та висновки можуть бути використані:

при створенні необхідних психологічних та педагогічних умов для всебічного розвитку творчого потенціалу учнів;

при оволодінні вчителями необхідною методикою викладання для підвищення рівня навчальних досягнень учнів;

при забезпеченні готовності учнів до продовження навчання на наступному рівні освіти – профільної середньої освіти.

Достовірність результатів буде забезпечувати:

коректне використання методик і технологій за узгодженням з науковими керівниками і консультантами;

математично-статистична обробка матеріалів;

моніторинг ефективності освітнього процесу закладів загальної середньої освіти

Етапи реалізації Проєкту та строки його проведення (травень 2021 – листопад 2027 роки)

I. Організаційно-підготовчий етап (травень 2021 р.- жовтень 2021 р.):

створити робочу групи вчених і вчителів, які здійснюватимуть науково-методичний супровід дослідження;

оновити та відкорегувати навчально-методичні матеріали для забезпечення модельних навчальних програм (*поетапно*) для здобувачів освіти – учасників Проєкту з навчальних предметів (інтегрованих курсів), які спрямовані на досягнення очікуваних результатів Проєкту;

розробити методичні матеріали для забезпечення реалізації педагогічної технології «Росток»;

організувати та провести навчання вчителів – учасників Проєкту до впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти;

розробити освітні/навчальні програми для закладів загальної середньої освіти з організації інтегрованого навчання тощо (для учасників Проєкту);

провести апробацію удосконалених навчально-методичних комплектів щодо забезпечення викладання навчальних предметів за Проєктом;

відкорегувати діагностичні методики, принцип їх аналізу, розробка анкет, тестів, інших матеріалів;

здійснити моніторинг впливу інтегративно-діяльнісного підходу до навчання учнів;

провести апробацію педагогічних технологій на основі інтегративно-діяльнісного підходу до навчання учнів;

підготовка звіту за результатами I організаційно-підготовчого етапу етапу експериментального дослідження.

II. Формувальний етап (листопад 2022 р. - червень 2026 рр.):

розробити (поетапно), апробувати та внести корективи до навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (для учасників Проєкту);

розробити методичні матеріали щодо системи впровадження педагогічної технології „Росток” в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти для учасників Проєкту;

дослідити особливості впровадження інтегративно-діяльнісного підходу до викладання навчальних дисциплін галузі «Природознавство» в 6-9 класах на наукових засадах педагогічної технології «Росток» та реалізації Державного стандарту базової середньої освіти;

реалізувати в межах педагогічної технології «Росток» систему заходів з реалізації основних принципів освіти для сталого розвитку;

провести моніторингові дослідження досягнення очікуваних результатів навчання учнів (за окремим планом);

реалізувати в педагогічну технологію «Росток» систему заходів з оздоровлення та комплексної діагностики стану здоров'я дітей.

провести всеукраїнську науково-практичну конференцію: „Психолого-педагогічні умови впровадження педагогічної технології „Росток” в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти;

підготовка звіту за результатами II формувального етапу експериментального дослідження.

III. Узагальнювальний етап (липень 2026 р. - листопад 2027 рр.):

узагальнити результати реалізації Проєкту;

відкоригувати навчально-методичне забезпечення;

провести моніторингові дослідження досягнення очікуваних результатів навчання учнів;

сформулювати висновки моніторингового дослідження;

перевірити статистично гіпотезу дослідження;

провести серії семінарів, конференцій і круглих столів, спрямованих на розповсюдження перспективного досвіду щодо впровадження навчально-методичного забезпечення базової освіти;

підготувати до видання навчальні та методичні посібники, методичні рекомендації за результатами Проєкту;

підготувати науковий звіт за результатами експериментального дослідження.

Організаційно-кадрове забезпечення експериментального дослідження.

Наукове керівництво здійснюватиме Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України в особі доктора педагогічних наук, професора, Першого заступника директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України ***Завалевського Юрія Івановича.***

Науковий керівник Проєкту.

Пушкарьова Тамара Олексіївна, доктор педагогічних наук, професора,

член-кореспондент НАПН України, начальник відділу проєктної діяльності Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України.

Наукові консультанти:

Топузов Олег Михайлович, директор Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, віце-президент, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України.

Ляшенко Олександр Іванович, науковий консультант, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар відділення загальної середньої освіти НАПН України;

Кириленко Світлана Володимирівна, координатор, кандидат педагогічних наук, начальник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»;

Консультанти:

Дубовик Олена Анатоліївна, консультант, заступник директора з навчально-методичного забезпечення змісту освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»;

Воронцова Ємілія Валеріївна, методист відділу проєктної діяльності Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України.

Координатор Проєкту:

Громська Олена Іванівна, методист відділу проєктної діяльності Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України.

Куратор:

Кіян Ольга Іванівна, кандидат педагогічних наук, завідувачка сектору експериментальної педагогіки відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»;

Очікувані результати:

створення моделі закладу освіти, яка забезпечувала б всебічний гармонійний розвиток особистості дитини.

Впровадження авторських програм педагогічної технології "Росток" з математики, навколишнього світу, хімії, фізики, теорії ймовірності.

Інтегративно-діяльнісний підхід в освітньому процесі учнів.

Створення системи моніторингу навчальних досягнень учнів.

Розробка і апробація тренінгових курсів особистісного зростання і саморозвитку учнів.

Розробка методичних заходів, які забезпечують безпосередній постійний зв'язок між усіма суб'єктами освітнього процесу (діти, батьки, педагоги, працівники).

Виховання учнівської молоді у дусі відданості батьківщині через відродження національних та загальнолюдських цінностей.

Поширення педагогічного досвіду: участь у наукових методичних конференціях, виставках, ярмарках.

Науковий керівник,

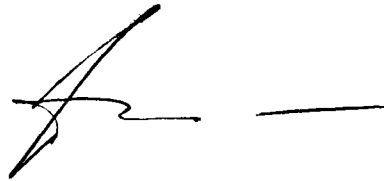
доктор педагогічних наук, професор,

член-кореспондент НАПН України,

начальник відділу проєктної діяльності

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

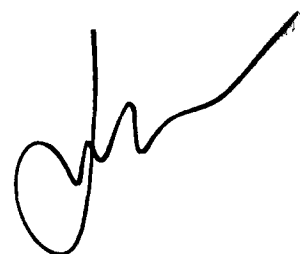
Тамара Пушкарьова



Координатор



Олена Громська



ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і
науки України2904/2021 № 483**ПРОГРАМА**

реалізації інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня

за темою «Впровадження в освітній процес педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти, які працюють за інноваційним освітнім проектом «Росток» на 2021 – 2027 роки

№ п/п	Зміст роботи	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Індикатор виконання
І. Навчально-методичне забезпечення				
1.	Продовжити впроваджувати результати наукових досліджень проведених за основними напрямками педагогічної технології «Росток» у освітній процес закладів загальної середньої освіти.	Постійно	Науковий керівник Проекту	Створення ефективну систему підвищення професійної компетентності педагогів, якості навчально-методичних комплектів та функціонування здоров'язбережувального освітнього середовища.
2.	На виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» та з метою реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на базі закладів загальної середньої освіти, оновити програми навчальних курсів для вчителів початкової та базової школи за напрямками «Навколишній світ», «Українська мова» та «Математика».	Протягом 2021 – 2023 р.р.	Науковий керівник Проекту, авторський колектив	Оновлення навчально-методичних комплектів для вчителів початкової та базової школи за напрямками «Навколишній світ», «Українська мова» та «Математика».

	основними напрямками педагогічної технології «Росток» у освітній процес закладів загальної середньої освіти.			професійної компетентності педагогів, якості навчально-методичних комплектів та функціонування здоров'язбережувального освітнього середовища.
4.	Організувати роботу інформаційно-консультативних центрів на базі закладів загальної середньої освіти, які реалізують педагогічну технологію «Росток».	Постійно	Науковий керівник Проекту, «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, заклади освіти - учасники дослідження.	Створення ефективної системи підвищення професійного – рівня та фахової майстерності педагогів на базі закладів загальної середньої освіти, які реалізують педагогічну технологію «Росток».
5.	Проводити навчально-методичні семінари та навчальні курси для вчителів та адміністрації закладів загальної середньої, які працюють за Проектом.	Щорічно	Науковий керівник проекту, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, заклади післядипломної педагогічної освіти (за згодою).	Створення ефективної системи підвищення професійної компетентності вчителів та моделі адаптивного управління закладом освіти, який впроваджує в освітній процес педагогічну технологію «Росток».
6.	Аналізувати щорічні звіти закладів загальної середньої освіти про результати впровадження педагогічної технології «Росток».	Щорічно	Науковий керівник Проекту, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, заклади освіти - учасники дослідження.	Проведення всеукраїнської науково-педагогічної конференції щодо ефективності впровадження педагогічної технології «Росток».

7.	Створити авторські колективи, експертні та робочі групи для розробки, апробації, експертизи та постійного моніторингу навчально-методичного забезпечення впровадження педагогічної технології «Росток» у освітньому процесі закладів освіти – учасників Проєкту.	Постійно	Науковий керівник Проєкту, авторський колектив.	Створення банку наукового та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та перспективного педагогічного досвіду.
8.	Розробити інструментарій комплексного моніторингу ефективного впровадження педагогічної технології «Росток» у роботу закладів загальної середньої освіти.	До кінця 2022 року	Науковий керівник Проєкту, психологічні служби закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.	Розроблення інструментарію комплексного моніторингу.
9.	Проводити систематичну діагностику мотивації навчання, самооцінки рівнів рефлексії, креативності і загального творчого розвитку учнів у межах педагогічної технології.	Постійно	Психологічні служби закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.	Опрацювання результатів систематичної діагностики успішності учнів.
10.	Проводити систематичну діагностику рівня навантаження учнів за показниками стану здоров'я. Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище.	Постійно	Психологічні служби, закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту, Український центр спортивної медицини, кафедра медичної реабілітації фізіотерапії і курортології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупіка, (за згодою).	Аналітична довідка за результатами систематичної діагностики якості здоров'язбережувального освітнього середовища закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.

11.	Проводити систематичну діагностику рівня професійної компетентності вчителя й психологічного клімату закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.	Постійно	Психологічні служби, заклади загальної середньої освіти - учасників Проєкту.	Аналітична довідка за результатами систематичної діагностики рівня професійної компетентності вчителя й психологічного клімату закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.
12.	Підбиття підсумків організаційно-підготовчий етапу.	Листопад 2022 року	Науковий керівник Проєкту.	Звіт за результатами I організаційно-підготовчого етапу.

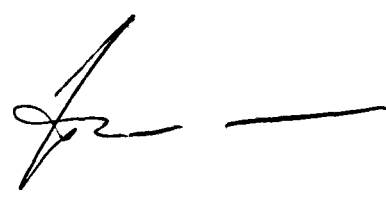
II. Формувальний етап (грудень 2022 р. - червень 2026 рр.)

1.	Скорегувати та оновити програми навчальних курсів для вчителів початкової та базової школи за напрямами «Навколишній світ», «Українська мова» та «Математика» на виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» та з метою реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на базі закладів загальної середньої освіти – учасників Проєкту.	Протягом 2021 – 2023 р.р.	Науковий керівник Проєкту, авторський колектив	Оновлення навчально-методичних комплектів для вчителів початкової та базової школи за напрямами «Навколишній світ», «Українська мова» та «Математика».
2.	Скорегувати та оновити програми навчальних курсів для вчителів початкової та базової школи за напрямами «Навколишній світ»,	Протягом 2021 – 2023 р.р.	Науковий керівник Проєкту, авторський колектив.	Оновлення навчально-методичних комплектів для вчителів початкової та базової школи за напрямами

	«Українська мова» та «Математика» на виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» з метою реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на базі закладів загальної середньої освіти – учасників Проєкту.			«Навколишній світ», «Українська мова» та «Математика».
3.	Скорегувати програму навчального курсу «Інформаційна культура» (освітня галузь «Технологія») На виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» та з метою з метою реалізації Державного стандарту базової середньої освіти для вчителів – учасників Проєкту.	До кінця 2022 року	Науковий керівник Проєкту.	Створення і оновлення навчально-методичних комплектів навчального курсу «Інформаційна культура» (освітня галузь «Технологія») для вчителів.
4.	Електронна підтримка освітнього процесу закладів загальної середньої освіти, які впроваджують педагогічну технологію «Росток».	2021 - 2027 р.р.	Науковий керівник Проєкту, авторський колектив Науковий керівник проєкту, авторський колектив.	Створення системи електронної підтримки підтримка освітнього процесу закладів загальної середньої освіти, які впроваджують педагогічну технологію «Росток» через ресурси веб-сайта «Росток» та електронну освітню мережу.
5.	Удосконалити методичне забезпечення викладання інтегрованого навчального курсу «Навколишній світ».	До кінця 2021 року	Науковий керівник Проєкту, авторський колектив	Створення навчально-методичного комплекту інтегрованого навчального курсу «Навколишній світ».
6.	Провести науково-педагогічну експертизу та впровадження навчально-	2021 - 2023р.р.	Науковий керівник Проєкту,	Оформлення аналітичного звіту за результатами

6.	Проведення всеукраїнської конференції за темою дослідження щодо підбиття підсумків реалізації Проєкту.	травень 2027 р.	Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» Науковий керівник Проєкту	Підсумкова конференція за участі представників МОН, ІМЗО, закладів загальної середньої освіти та інших учасників Проєкту для підбиття підсумків реалізації Проєкту.
7.	Проводити комплексний моніторинг усіх напрямів педагогічної технології «Росток» в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти.	Щороку - Узагальнення - листопад 2027 р.	Науковий керівник Проєкту, психологічні служби закладів загальної середньої освіти - учасників Проєкту.	Аналітичний звіт за результатами комплексного моніторингу усіх напрямів реалізації педагогічної технології «Росток».
8.	Підготовка наукового звіту за результатами наукової та науково-методичної роботи в межах педагогічної технології «Росток».	листопад 2027 р.	Науковий керівник Проєкту, авторський колектив	Науковий звіт за результатами впровадження педагогічної технології «Росток» у освітній процес закладів освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти.

Науковий керівник,
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
начальник відділу проєктної діяльності
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»


Тамара ПУШКАРЬОВА


Олена ГРОМСЬКА

Координатор

до наказу МОН України
від 29 04 2021 року № 483

Пояснювальна записка

До Типових навчальних планів закладів загальної середньої освіти, які працюють за педагогічною технологією «Росток»

Типові навчальні плани закладів загальної середньої освіти, які працюють за педагогічною технологією «Росток» (далі Типові навчальні плани), розроблені на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанов Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 688), від 30 вересня 2020 року №898 «Про деякі питання державних освітніх стандартів повної загальної середньої освіти», від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 07 серпня 2013 року №538), розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова Українська школа» на період до 2029 року», наказів Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 407 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня», від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», від 20 квітня 2018 року № 408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки від 28 листопада 2019 року №1493), наказу Міністерства освіти і науки від 06.08.2014 року «Про завершення дослідно-експериментальної роботи за науково-педагогічним проектом «Росток» у початковій школі та впровадження педагогічної технології «Росток» у загальноосвітніх навчальних закладах», листів Державної служби якості освіти України від 11.09.2020 р. № 01/01-23/1045 «Щодо результатів експертизи освітньої програми» та від 24.05.2018 р. № 01-22/323 «Про результати аналізу освітньої програми на відповідність Державному стандарту початкової освіти».

Типові навчальні плани (додатки 2-5) містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти, які працюють за педагогічною технологією «Росток», посилену за рахунок варіативної складової.

На основі Типових навчальних планів заклади загальної середньої освіти, які працюють за педагогічною технологією «Росток», складають на кожний

навчальний рік робочий навчальний план, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів.

Відповідно до мов навчання передбачено окремі варіанти Типових навчальних планів для 1 - 9 класів закладів загальної середньої освіти, з українською мовою навчання (додатки 1, 3) та з навчанням мовою корінного народу, національної меншини (додатки 2, 4).

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти до інваріантної складової змісту початкової освіти у 1-4 класах увійшов інтегрований навчальний предмет «Навколишній світ» що об'єднує ряд освітніх галузей: громадянська та історична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна і інформатична освітні галузі.

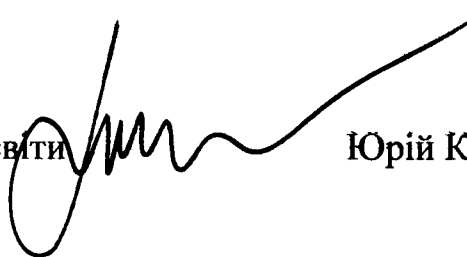
У базовій школі (5-9 класи) у 5-6 класах продовжується вивчення інтегрованого навчального курсу «Навколишній світ», який реалізує завдання предметів «Природознавство» та «Географія» відповідної галузі «Природознавство».

Навчальними планами передбачено збільшення часу на вивчення природничо-математичних предметів та пропонується за рахунок годин варіативної складової вивчення у 5-му класі інтегрованого курсу «Закономірності навколишнього світу», з 6-го по 9 -й клас інтегрованого курсу «Елементи теорії ймовірностей», що належать до математичної галузі.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах , зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517.

Заклади загальної середньої освіти,, які працюють за педагогічною технологією «Росток», можуть складати власні варіанти навчальних планів відповідно до цього наказу та з урахуванням діючої нормативної бази.

Начальник Головного управління
загальної середньої та дошкільної освіти



Юрій КОНОНЕНКО

**Типовий навчальний план
1-4 -х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за
педагогічно технологією «Росток»**

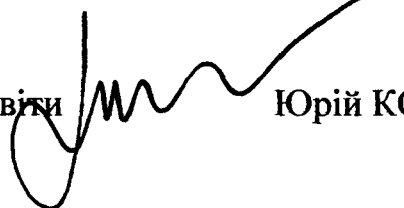
Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантна частина					
Мовно-літературна (українська мова та література)	Українська мова	7	7	7	7
Мовно-літературна	Іноземна мова	2	2	3	3
Математична	Математика	4	5	5	5
Природнича	Навколишній світ*	4	4	4	4
Громадянська та історична					
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Мистецька	Мистецтво**	1	1	1	1
Технологічна та інформатична галузі		1	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура***	3	3	3	3
Разом		19+3	21+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (за санітарними нормами)		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

*Інтегрований курс «Навколишній світ об'єднує ряд освітніх галузей: громадянська та історична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна

**Навчальний заклад може обирати окремі курси «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво».

*** Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Начальник Головного управління
Загальної середньої та дошкільної освіти

 **Юрій КОНОНЕНКО**

Типовий навчальний план
1-4 -х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за
педагогічно технологією «Росток» мовою корінного народу, національних
меншин

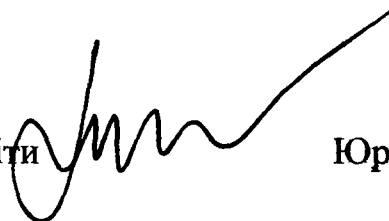
Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1	2	3	4
Інваріантна складова					
Мови і література (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	5	5	5	5
	Мова навчання	4	4	4	4
	Іноземна мова	2	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4	4
Природнича	Навколишній світ*	3	4	4	4
Громадянська та історична					
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Мистецтво	Мистецтво**	1	1	1	1
Технологічна та інформатична	Інформатика, інформаційна культура	1	1	2	2
Фізкультурна	Фізична культура***	3	3	3	3
Разом		20+3	21+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		20	22	23	23
Всього фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

*Інтегрований курс «Навколишній світ об'єднує ряд освітніх галузей: громадянська та історична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна

**Навчальний заклад може обирати окремі курси «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво».

*** Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Начальник Головного управління
Загальної середньої та дошкільної освіти



Юрій КОНОНЕНКО

Типовий навчальний план
5 – 9 -х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за
педагогічно технологією «Росток»

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень по класах				
		5	6	7	8	9
Інваріантна складова						
Мови і література	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-	1
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1		
	Музичне мистецтво	1	1	1		
	Мистецтво				1	1
Математика	Математика	5	5			
	Алгебра			4	4	4
	Геометрія			2	2	2
Природознавство	Навколишній світ*	4	4			
	Біологія	-	2	2	2	3
	Географія	-	-	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	3	3
	Хімія	-	-	2	3	2
Технології	Технології	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	0,5	0,5
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		26,5+3	29,5+3	30,5+3	31+3	31,5+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1,5	1,5	1,5	2	1,5
Елементи теорії ймовірностей			1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		28	31	32	33	33
Всього фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

*Інтегрований курс «Навколишній світ» реалізує завдання предметів «Природознавство» та «Географія» відповідної галузі «Природознавство»

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження, але обов'язково фінансуються

Начальник Головного управління

Загальної середньої та дошкільної освіти

Юрій КОНОНЕНКО

Типовий навчальний план
5 – 9 -х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за педагогічно технологією «Росток» з навчанням мовами національних меншин

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень по класах				
		5	6	7	8	9
Інваріантна складова						
Мови і література	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	2	2	2	2
	Мова навчання	2	2	2	2	2
	Література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Правознавство					1
Мистецтво	Мистецтво*	1	1	1	0,5	0,5
Математика	Математика	5	5			
	Алгебра			4	4	4
	Геометрія			2	2	2
Природознавство	Навколишній світ**	4	4			
	Біологія	-	2	2	2	3
	Географія	-	-	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	3	3
	Хімія	-	-	2	3	2
Технології	Технології	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	0,5	0,5
	Фізична культура***	3	3	3	3	3
Разом		27,5+3	29,5+3	30,5+3	31,5+3	32+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0,5	1,5	1,5	1,5	1
Елементи теорії ймовірностей			1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		28	31	32	33	33
Всього фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

*Навчальний заклад може обирати окремі курси «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво»

** Інтегрований курс «Навколишній світ» реалізує завдання предметів «Природознавство» та «Географія» відповідної галузі «Природознавство»

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження, але обов'язково фінансуються

Начальник Головного управління

Загальної середньої та дошкільної освіти

Юрій КОНОНЕНКО